

Commissie Hoger Onderwijs

Rapport in het kader van het
kwaliteitstoezicht van de
HBO5-opleidingen

CVO Horito

46524

Rapport in het kader van het kwaliteitstoezicht van de hbo5-opleidingen
door de Commissie Hoger Onderwijs
46524 CVO Horito

1. Conclusie

Onderwerpen	Oordeel
De onderwijsinhoud	Goed
Het onderwijsproces	Voldoende
De uitkomst van het onderwijs	Goed
Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Goed

2. Bevindingen

Algemeen

In het ZER wordt het samenwerkingsverband, waarin CVO Horito actief is, goed beschreven. Deze samenwerking krijgt duidelijk meer en meer vorm, wat CVO Horito zeker ten goede komt. Dit blijkt reeds uit initiatieven inzake OER, professionalisering, optimalisatie en gebruik van faciliteiten.

Wat betreft de opleiding 'Arbeidsorganisatie' wordt gesteld dat deze op vraag van multinationals werd ingericht, maar zich vooral op kmo's richt. Dit is niet duidelijk (p. 12-13).

De onderwijsinhoud

Er is grondig nagedacht over de positie van competenties binnen de aangeboden opleidingen. Hoewel voor een aantal daarvan met gedateerde opleidingsprofielen moet worden gewerkt, is er toch veel aandacht gegaan naar actualisering van de programma's. Zo werkt Orthopedagogie met een nieuw opleidingsprofiel.

CVO Horito laat flexibiliteit toe in het modeltraject, rekening houdend met de volgtijdelijkheid. Het is positief dat de opleidingen de studenten wijzen op de mogelijke gevolgen van het afwijken van het modeltraject.

De competentiematrix is een systematische registratie van leerdoelen, gekoppeld aan competenties, beheersingsniveaus, werkvormen, toetsvormen, toetsmomenten, beoordelaars, enz. De competentiematrix brengt de samenhang van de volledige opleiding in beeld. Op basis van de analyse uit de matrix kunnen de lectoren het hele curriculum evalueren en bijsturen.

Het didactisch concept wordt helder beschreven en de didactische uitgangspunten worden geconcretiseerd met goede voorbeelden uit uiteenlopende opleidingen: afstemmen van de competenties op de arbeidsmarkt, de praktijkervaring van de docenten, de zelfverantwoordelijkheid van de studenten, het actief, samenwerkend en reflectief leren, de sociaal-constructivistische visie op het leren; de erkenning van EVC en de activerende werkvormen.

Het onderwijsproces

De werkvormen, het gecombineerd onderwijs, de individuele begeleiding en feedback op maat zijn gericht op het begeleid zelfstandig leren en het activeren van de studenten. Deze worden duidelijk gekozen vanuit de sociaal-constructivistische visie enerzijds en de inhoud van het programma anderzijds. De werkvormen worden visueel in kaart gebracht qua gewicht in de opleiding. In het ZER wordt gesteld dat bijsturing mogelijk is indien dit nodig wordt geacht. Het programma en de organisatie zijn goed op elkaar afgestemd: werken met kleine groepen, afstandsondersteuning via Moodle en Mahoodl, ...

Het aandeel 'werktijd buiten de contacturen' wordt (althans voor de opleiding 'orthopedagogie') op 3 % begroot (p. 25). Daar hadden wel wat reflecties aan vastgeknoopt mogen worden: wordt dit als voldoende ervaren (ook door de studenten)? Is dit een schatting of voert de instelling reeds een of andere vorm van studietijdmeting door, waarin het onderdeel 'werktijd buiten de contacturen' ook aan bod komt? Ervaren de studenten de studiedruk als hoog, laag, aanvaardbaar?

De instroom is goed in kaart gebracht. Het is positief dat de toelatingsproef voor wie niet over de instapvoorwaarden beschikt en de EVC/EVK-procedure op niveau van het samenwerkingsverband zijn ontwikkeld. Deze proef werd aangepast in functie van een eerste operationalisering. Er wordt weinig ingegaan (p. 30-33) op de voor de hand liggende verschillen in de weergegeven grafieken: opleidingsniveau, slaagpercentage toelatingsproef, slaagpercentage modules, ... Nochtans bieden deze exemplarische gevallen interessante stof tot ontwikkeling van een in- en doorstroombeleid. Ook de evolutie van het aantal studenten in de voorbije jaren leidt niet tot verdere beschouwingen. Het CVO Horito is zich daar wel van bewust (p. 34), maar ook nu al kon men verdere stappen hebben gezet.

Nog wat het studentenbeleid betreft: er zijn wel een aantal goede initiatieven (begeleiding bij instroom, doorstroom, uitstroom), maar voor de student met problemen is dit alles wel wat te vrijblijvend (uitgezonderd de initiatieven inzake taaldiversiteit).

Het toetsen gebeurt op een doordachte wijze, sluit aan bij het didactisch concept en is ingebouwd in de competentiematrix, maar het ZER bevat geen aanwijzingen voor een degelijke borging: de toetsing gebeurt door één lector, de peer review gebeurt (wellicht?) niet vooraf. Het aandeel van de studenten in de evaluatie van de toetsen komt de transparantie wel ten goede en finaal kan ook de ombudspersoon worden ingeschakeld. Het geheel is echter niet in handen van een toetscommissie.

Het is positief dat er ECTS-fiches zijn en dat deze recent werden aangevuld en geactualiseerd. Dit verdient elk jaar te gebeuren.

De uitkomst van het onderwijs

Het is goed dat het CVO Horito in wat het noemt 'de grootste uitdaging' drie elementen op elkaar afstemt, met name: (1) de regionale maatschappelijke inbedding van CVO Horito, (2) de schaalgrootte van CVO Horito en (3) het samenwerkingsverband HBO5 AP-HZS.

De regionale relevantie van de opleidingen wordt goed in kaart gebracht en wordt ondersteund door de outcome-bevragingen van de alumni en de contacten met het werkveld. Het is positief dat het CVO Horito oog heeft voor de tewerkstelling in de regio en de evoluties daarvan en dat er met het oog daarop cijfermateriaal wordt bijeengebracht. Ook hier (p. 47, 50) zijn de reflecties over wat in de nabije toekomst moet gebeuren te vaag gehouden. Het plan een resonantieraad op te richten verdient prioriteit.

Aan doorstroomtrajecten moet zeker nog verder worden gewerkt. De antwoorden van de alumni zijn inderdaad niet eenduidig positief (p. 51-52), maar een opsplitsing per opleiding ware wellicht verhelderend geweest. Het CVO Horito wijst er terecht op dat het ontwikkelen van aanvullingstrajecten naar bacheloropleidingen rekening moet houden met het profiel van de CVO-student.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Wat betreft de aanwerving van personeel vermeldt het ZER weinig informatie over de selectiecriteria. Er wordt wel waarde gehecht aan (de bereidheid tot het behalen van) een bewijs van pedagogische bekwaamheid. Hoewel voorzien is in aanvangsbegeleiding, is het professionaliseringsbeleid voor het personeel nog in een beginfase. Het steunt in grote mate op initiatieven die het personeel zelf neemt en is geen onderdeel van de thematische werking per jaar. Er zijn geen targets vooropgesteld. Het verdient aanbeveling snel meer in te zetten op de aanpassingen in die zin van het persoonlijk ontwikkelingsplan en de functioneringsgesprekken. Daarbij moet rekening worden gehouden met de werkdruk die nu reeds door het personeel als hoog wordt ervaren. In het ZER lezen we geen beschouwingen over de vraag of het aantal VTE als (on)voldoende zou worden ervaren om de gewenste doelstellingen te bereiken. De omkadering en de verdere professionalisering van het eigen personeel lijkt het zwakste punt van het CVO Horito.

De materiële voorzieningen (fysieke en virtuele ruimte) in campus Blairon lijken voldoende.

Het is positief dat de initiatieven inzake 'kwaliteit' in een globale visie en aanpak zijn ondergebracht. Op die manier kunnen op overtuigende wijze enkele recente veranderingen worden aangetoond. Het CIPO-model lijkt goed geïmplementeerd. De actiepunten die in de nabije toekomst moeten worden opgenomen, zijn dan ook wat concreter dan in de andere hoofdstukken en vertonen duidelijke aanknopingspunten om de werking verder te verbeteren. Ze bevatten echter geen aanduidingen van actoren en timing.

3. Aanbevelingen

Het onderwijsproces

Het verdient aanbeveling dat het CVO Horito met de studiedruk van de student rekening houdt in de verdere planning en organisatie.

Het verdient aanbeveling dat het CVO Horito een grondigere analyse doorvoert van de beschikbare gegevens over studentenaantallen, opleidingsniveau bij de instroom, slaagpercentages in het geheel en per module en daar het beleid op afstemt.

Het verdient aanbeveling de begeleiding voor studenten met problemen van diverse aard een meer dwingend karakter te geven.

Het verdient aanbeveling de borging van de kwaliteit van het toetsen te garanderen door de instelling van een toetscommissie.

De uitkomst van het onderwijs

Het verdient aanbeveling dat het CVO Horito prioriteit geeft aan de oprichting van de geplande resonantieraad.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Het verdient aanbeveling dat het CVO Horito het professionaliseringsbeleid van het personeel kritisch doorlicht en op meer systematische wijze doorvoert.

Slot

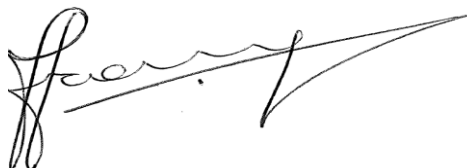
Het ZER is via een goede aanpak met veel draagvlak tot stand gekomen. Het is niet duidelijk wat de eventuele inbreng van de studenten is geweest. De vermelding van de slapende opleidingen is duidelijk, evenals de redenen waarom deze nu niet worden ingericht. Het CVO stelt duidelijk dat het met anderen in overleg wil gaan over het inruilen van slapende bevoegdheden en zo tot een rationeel aanbod wil bijdragen.

De diverse kopjes 'reflectie' tonen wel aan dat heel wat op gang is gebracht, maar ze vermelden geen concrete acties met doelstellingen, actoren en timing. Er wordt wel verwezen naar een jaarplan, maar dat is niet in de bijlagen opgenomen.

Het ontwerp van rapport werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en/of bezwaren van technische aard. De instelling heeft via e-mail gereageerd, wat heeft geleid tot enkele aanpassingen in het definitief vastgestelde rapport.

Brussel, 25 november 2016

Voor de Commissie Hoger Onderwijs

Luc François

Voorzitter Commissie Hoger Onderwijs